U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobců **a) nezl. K. S.**, zastoupen otcem F. M., jako zákonným zástupcem, **b) nezl. K. A.**, **c) nezl. K. F.**, žalobkyně b) a c) zastoupeny matkou K. G., jako zákonnou zástupkyní, zastoupeni Mgr. Janem Urbanem, advokátem se sídlem Hradec Králové, Ak. Heyrovského 1178, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 6. 2012, č. j. 29 Az 23/2011 - 73,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobců Mgr. Janu Urbanovi **se určuje** odměna za zastupování ve výši 7128 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

Rozhodnutími ze dne 13. 6. 2011, č. j. OAM-599/VL-18-P08-R2-2009, OAM-152/ZA-K01-P08-2011 a OAM-153/ZA-K01-P08-2011 (dále jen „napadená rozhodnutí“), rozhodl žalovaný, že se žalobcům neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“). Všechna tři rozhodnutí žalovaného napadli žalobci u Krajského soudu v Hradci Králové žalobami. Krajský soud usnesením, vyhlášeným na jednání dne 23. 4. 2012, spojil řízení vedená pod sp. zn. 29 Az 23/2011, 29 Az 24/2011 a 29 Az 25/2011 ke společnému projednání pod sp. zn. 29 Az 23/2011. Rozsudkem ze dne 25. 6. 2012, č. j. 29 Az 23/2011 - 73, krajský soud žaloby zamítl.

Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že nezletilí žalobci odvozují své důvody od důvodů rodičů. Konstatoval, že ve stejný den rozhodoval i o žalobách matky a otce nezletilých žalobců, a proto odkázal na svá rozhodnutí vydaná pod sp. zn. 29 Az 21/2011 a 29 Az 22/2011, ve kterých podrobně zdůvodnil, proč dospěl k závěru, že rodiče nezletilých žalobců neuvádějí azylově relevantní skutečnosti. Krajský soud žaloby ve věcech rodičů zamítl, přičemž uvedl, že obavy z pronásledování zbývajících členů rodiny byly žalovaným zhodnoceny dostatečným způsobem, nebyly shledány důvodnými a žalovaný také řádně odůvodnil, proč považuje za dostatečný prostředek řešení problémů rodiny v zemi původu možné přesídlení v rámci Turecka. Vzhledem k tomu, že rodičům žalobců nebyl azyl udělen, nemohou být v jejich případě splněny ani podmínky podle § 13 zákona o azylu. Podle krajského soudu žalovaný také řádně vypořádal otázku humanitárního azylu, když přihlédl ke všem předloženým zdravotním nálezům a nepovažoval je za důvody zvláštního zřetele hodné.

Pokud otec žalobců namítal, že nebyl seznámen s podklady pro rozhodnutí ve věci žalobce a), krajský soud uvedl, že ustanovení § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, nebylo porušeno, neboť žalovaný vycházel z podkladů, které jsou totožné s těmi, ze kterých vycházel v právní věci otce F. M.; tyto podklady jsou součástí správního spisu otce a ten s nimi byl řádně seznámen, přičemž uvedl, že se s podklady nechce blíže seznámit, že sám sleduje, co se děje v Turecku a že stejně nejsou pravdivé. Obdobně pak krajský soud naložil i s námitkou matky žalobců, ve vztahu k seznámení se s podklady řízení ve věcech žalobkyň b) a c).

Žalovaný se podle krajského soudu velmi pečlivě vypořádal i s otázkou doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu; žalobcům nehrozí nebezpečí vážné újmy v případě jejich návratu. Žalovaný nezpochybňoval, že z podkladů plyne zhoršení bezpečnostní situace v průběhu roku 2010 a i přes jednostranné příměří nemusí být militarizované území jihovýchodu Turecka vždy zcela bezpečné. Přesídlení v rámci země je však bez dalšího možné; zde krajský soud odkázal na své rozhodnutí ve věci otce F. M., v němž se zabýval i kritérii podle čl. 8 odst. 1 a 2 kvalifikační směrnice č. 2004/83/ES.

Rozsudek krajského soudu napadli žalobci (dále jen „stěžovatelé“) kasační stížností, opírající se o důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatelé zcela odkázali na kasační stížnosti svých rodičů F. M. a K. G., přičemž tvrdili, že se krajský soud dostatečně nevypořádal se skutečnostmi uvedenými v žalobě a při pohovorech v průběhu správního řízení a vycházel pouze ze skutečností, zjišťovaných v samostatném řízení, týkajícím se jejich otce, od něhož stěžovatelé odvozují své azylové důvody. Krajský soud dovodil, že jmenovaný vyvíjel činnost pro teroristickou organizaci, a proto považoval zájem státních orgánů o jeho osobu a rodinu za legitimní a oprávněný; naznal, že nesplňuje podmínky azylově relevantního pronásledování a jeho žalobu zamítl. S odkazem na jeho řízení pak zamítl i žalobu stěžovatelů, neboť veškerý zájem státních orgánů o rodinu vycházel z činnosti otce rodiny a byl naprosto legitimní. Stěžovatelé ovšem závěry o legitimnosti zájmu o osobu F. M. ze strany státních orgánů ve vlasti odmítají. Uvedli, že vůči němu nebylo vzneseno žádné trestní obvinění, byl však opakovaně zadržován a krátkodobě vězněn. Argumentace žalovaného i soudu se však opírá

o to, že se F. M. dopouštěl nelegální nebo trestné činnosti. Pokud by tomu tak skutečně bylo, státní orgány by jistě zahájily jeho stíhání, což se ale nestalo. Problémy ve vlasti vyvolaly u stěžovatelů opakovaný silný psychický tlak, který vyústil až v deprese matky, u sestry D. vyvolaly agresivitu a u bratra D. poruchu řeči. Závěry žalovaného o protiprávní činnosti otce stěžovatelů tedy nemají podle stěžovatelů oporu ve spisu. S jejich námitkami se soud vypořádal pouze odkazem na argumentaci žalovaného, věcně se jimi uváděnými důvody nezabýval, a vycházel výlučně z posouzení azylové žádosti F. M. Proto považují napadený rozsudek za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů.

Přijatelnost kasační stížnosti stěžovatelé shledávají v tom, že se krajský soud nevypořádal s jejich tvrzeními o pronásledování pro příslušnost ke kurdské národnosti a pro politické názory F. M. Podle názoru stěžovatelů splňuje F. M. podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) či b) zákona o azylu a stěžovatelé pak odvozeně splňují podmínky pro udělení azylu podle § 13 či § 14b citovaného zákona.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud, ve smyslu § 104a s. ř. s., zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelů. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana stěžovatelům již jednou poskytnuta individuálním projednáním jejich věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatelů a je podmíněn již zmíněným přesahem jejich vlastních zájmů. Zákonný pojem *přesah vlastních zájmů stěžovatele*, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Pokud jde o jeho výklad, ten byl podán například v usnesení zdejšího soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna citovaná rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz), dle kterého *„přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“* Z tohoto pohledu bylo nahlíženo na jednotlivé uplatněné kasační důvody.

Úvodem Nejvyšší správní soud poukazuje na to, že nyní projednávaná věc souvisí s jinou věcí, vedenou u zdejšího soudu pod sp. zn. 4 Azs 30/2012, týkající se již zmiňované azylové věci otce stěžovatelů F. M., tj. *„hlavy rodiny“*. V této věci byla již kasační stížnost pro nepřijatelnost odmítnuta, a to usnesením ze dne 11. 10. 2012, č. j. 4 Azs 30/2012 - 37. Nejvyšší správní soud rovněž doplňuje, že ve věci matky stěžovatelů K. G. a jejich šesti sourozenců byla kasační stížnost rovněž odmítnuta, a to usnesením ze dne 5. 12. 2012, č. j. 2 Azs 29/2012 – 34. K posuzování provázaných žádostí rodinných příslušníků o mezinárodní ochranu se již Nejvyšší správní soud vyslovil v tom smyslu, že *„žádosti o*

udělení mezinárodní ochrany jsou v případě rodinných příslušníků zpravidla vzájemně provázané a dotýkají se rodiny jako celku. Postavení dítěte žádajícího o mezinárodní ochranu se přitom ve většině případů odvíjí od postavení rodičů žádajících o udělení mezinárodní ochrany. V případě stěžovatelky, která se narodila na území České republiky a důvody své žádosti o mezinárodní ochranu odvozovala od důvodů svých rodičů, kterým byly žádosti o azyl příslušnými správními orgány zamítnuty, tak bylo na místě i v jejím případě legitimně očekávat zamítavé rozhodnutí správního orgánu." (rozsudek ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008 – 57, publikovaný pod č. 1943/2009 Sb. NSS). I v nyní projednávaném případě odvozují od F. M. své azylové důvody nezletilé děti, které samy žádné azylově relevantní důvody, vztahující se pouze k jejich osobám, netvrdí; své problémy spojují s důvody otce.

Jakkoli je smyslem azylového práva poskytnout žadateli ochranu, nejde o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; azyl jako právní institut je (společně s doplňkovou ochranou) jednou z forem mezinárodní ochrany, avšak není univerzálním nástrojem pro poskytování ochrany před bezprávím postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí mezinárodní ochrany jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut mezinárodní ochrany je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv se mohou jevit jako natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005 – 46).

Přisvědčit nelze kasační námitce, podle níž je rozhodnutí krajského soudu nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť se soud nezabýval žalobními důvody a toliko odkázal na argumentaci žalovaného a vycházel z případu jejich otce. Nejvyšší správní soud odkazuje například na rozsudek ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, z něhož se podává, že *„[n]ezabýval-li se krajský soud řádně uplatněným žalobním bodem a místo toho odkázal na odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu, které problematiku, na niž žalobní bod dopadal, vůbec neřešilo, nelze než soudní rozhodnutí zrušit, neboť je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].*" O takový případ se však v projednávané věci nejedná, neboť krajský soud se řádně zabýval všemi stěžovateli uplatněnými žalobními body, které spočívaly v odkazu na žalobní body rodičů. Nic mu přitom nebránilo vycházet z argumentace žalovaného (a odkazovat na ni), pokud naznal, že je přiléhavá a zejména, že je v souladu se zákonem. Je třeba konstatovat, že samotná formulace žalobních bodů ze strany stěžovatelů neodpovídala standardním požadavkům na jejich určitost a odůvodněnost (srov. například rozsudek zdejšího soudu ze dne 27. 10. 2004, č. j. 4 Azs 149/2004 – 52, publikovaný pod č. 488/2005 Sb. NSS), neboť stěžovatelé ustali na tom, že odkázali na žalobní body svých rodičů. Takto obecně formulovaným žalobním bodům pak také odpovídá odůvodnění rozsudku, které je víceméně odkazem na rozsudky ve věcech otce a matky stěžovatelů. S ohledem na kvalitu žalobních bodů, nelze krajskému soudu vyčítat, jaký zvolil přístup pro odůvodnění rozsudku, a není možné dospět k závěru o jeho nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů.

K tvrzení stěžovatelů o porušování lidských práv kurdské menšiny v zemi původu, již zdejší soud v rozsudku ze dne 15. 2. 2008, č. j. 5 Azs 5/2008 - 53, konstatoval, že neutěšená situace se stavem dodržování lidských práv v zemi původu žadatele o mezinárodní ochranu sama o sobě nezakládá důvod pro její udělení podle § 12 zákona o azylu. Právně významnou pro zjištění naplnění zákonných podmínek pro udělení mezinárodní ochrany se (v kontextu zjištěné situace v zemi původu) jeví konkrétní situace stěžovatelů a důvody, pro které o azyl žádají. V souzené věci bylo shledáno, že konkrétní důvody uváděné stěžovateli nelze podřadit důvodům pro udělení mezinárodní ochrany; s tímto závěrem se Nejvyšší správní soud ztotožňuje. Současně poukazuje na závěry žalovaného i krajského soudu, že jednání spočívající v udržování kontaktu se členy organizace, která je (nejen v zemi původu) považována za teroristickou (*PKK*), by vzbudilo zájem bezpečnostních složek ve kterékoliv demokratické zemi. V řízení nebylo prokázáno, že by samotná skutečnost, že F. M. a potažmo stěžovatelé, jakožto jeho děti, jsou kurdské národnosti, zakládala jejich pronásledování. Žalovaný se dostatečně zabýval všemi tvrzeními stěžovatelů a vyhodnotil, že zájem o osobu otce stěžovatelů, v zemi původu byl důsledkem jeho spolupráce s bojovníky kurdské organizace *PKK*. Nelze ani pominout fakt, že stěžovatelé mají reálnou možnost řešit své problémy přesídlením do jiné části Turecka.

Pokud stěžovatelé argumentují tím, že jim měl být udělen azyl za účelem sloučení rodiny podle § 13 zákona o azylu, respektive doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny (§ 14b zákona), neboť F. M., dle jejich názoru, splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, zde lze odkázat na rozsudek zdejšího soudu ze dne 12. 8. 2004, č. j. 4 Azs 147/2004 – 81, publikovaný pod č. 388/2004 Sb. NSS, z něhož se podává, že *„[u]dělení azylu rodinnému příslušníku azylanta podle § 13 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je možné jen v případě existence pravomocného rozhodnutí o udělení azylu osobě, která je rodinným příslušníkem žadatele o azyl. Postup podle citovaného ustanovení nelze odůvodnit tím, že v případě stěžovatelových rodinných příslušníků dospěl soud k nezákonnému závěru, pokud zamítl jejich žalobu proti zamítavému rozhodnutí o neudělení azylu.“* Pro udělení doplňkové ochrany dle § 14b zákona o azylu je pak obdobně předpokladem pravomocné udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu rodinnému příslušníkovi. Navíc by v obou těchto případech musel žalovaný shledat též důvody zvláštního zřetele hodné pro udělení tohoto typu mezinárodní ochrany. Žádná z těchto situací ale v nyní posuzovaném případě nenastala.

Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura zdejšího soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za této situace Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelů; nezbylo mu proto, než ji pro nepřijatelnost podle § 104a s. ř. s., usnesením odmítnout.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 3 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Krajský soud stěžovatelům k jejich žádosti ustanovil zástupcem advokáta, jehož zastupování pokračovalo i v řízení o kasační stížnosti (§ 35 odst. 8 s. ř. s.); náklady řízení v tomto případě hradí stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Jejich výše je představována

odměnou za jeden úkon právní služby pro každého stěžovatele (doplnění kasační stížnosti ze dne 1. 10. 2012), celkem tedy 5040 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. d) a § 12 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů], a v náhradě hotových výdajů v částce 3 x 300 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), celkem tedy 5940 Kč. První doplnění kasační stížnost ze dne 5. 9. 2012 nepovažuje Nejvyšší správní soud za úkon právní služby, neboť nebylo učiněno bezvadným způsobem a bylo třeba advokáta opětovně vyzývat k řádnému doplnění kasační stížnosti. Vzhledem k tomu, že advokát prokázal, že je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se tento nárok vůči státu o částku odpovídající dani, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Částka daně činí 1188 Kč. Ustanovenému advokátu se tedy přiznává odměna v celkové výši 7128 Kč; tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. prosince 2012

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu